

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Županija Posavska
Grad Orašje

IZVJEŠĆE O RAZVOJU GRADA ORAŠJA

ZA 2023. GODINU

srpanj 2024. godine

Sadržaj

Izvršni sažetak.....	2
1. Uvod	3
2. Analiza razvojnih trendova kroz prikaz indikatora iz Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027.godina	4
3. Procjena napretka	8
4. Pregled implementacije Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027.g. u 2023. godini	13
5. Pregled planiranih i ostvarenih financijskih sredstava na nivou strateških ciljeva i prioriteta u 2022. godini	16
6. Zaključci i preporuke	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.

Izvršni sažetak

Izvešće o razvoju koje se izrađuje u odnosu na Integriranu strategiju lokalnog razvoja Općine Orašje 2021. – 2027. godina ima za cilj provođenje složenijeg analitičkog postupka u odnosu na pripremu izvješća o radu organa uprave s obzirom da je potrebno sagledati širu sliku, odnosno uzeti u razmatranje ostvarene rezultate i efekte u odnosu na definirane strateške ciljeve, prioritete i mjere iz strateškog dokumenta, te dati odgovarajuće preporuke.

Grad Orašje je strateško opredjeljenje razvoja izrazio donošenjem Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje za period 2021.-2027. godina pripremljene u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj; 32/17), a usklađena je i sa relevantnim strategijama drugih nivoa vlasti u BiH, obavezama proizašlim iz procesa europskih integracija, te ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda (SDGs).

Priprema izvješća o razvoju podrazumijeva provođenje složenog analitičkog postupka čija je svrha praćenje napretka u ostvarenju strateških ciljeva iz postojeće Strategije razvoja za period 2021.-2027. godina. Pored osnovnih izvora podataka, koji, između ostalog, uključuju i podatke o provođenju programa (mjera) prema indikatorima iz godišnjih planova rada organa uprave, izvješće o razvoju zahtijeva i prikupljanje druge relevantne dokumentacije uključujući i onu od vanjskih aktera, a sve kako bi se što realnije sagledalo stanje i dala ocjena o napretku u implementaciji strateškog dokumenta i definirale preporuke za naredni period.

Izvešće je pripremljeno od strane Službe za upravljanje razvojem koja je određena kao implementacijska jedinica Grada Orašja zadužena za provedbu procesa monitoringa, evaluacije i izvještavanja o provođenju Strategije razvoja Općine Orašje.

Tijekom izrade izvješća su korišteni podaci i informacije prikupljeni od nadležnih Službi unutar Grada kao i vanjskih aktera, prvenstveno institucija viših razina vlasti, institucija zaduženih za praćenje analitičkih podataka, te javnih ustanova i poduzeća, zaduženih za realizaciju projekata u skladu sa Strategijom razvoja.

1. Uvod

Integrirana strategija lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027. godina predstavlja integrirani multisektorski strateški dokument kojim se definiraju javne politike i integralno usmjerava razvoj Grada Orašja. Strategija razvoja definira viziju sveukupnog razvoja, razvojne ciljeve i prioritete za Grad Orašje, ali i kreira strateški okvir za povlačenje financijskih sredstava iz domaćih i vanjskih izvora.

Strategija nam također služi i kao temelj planskog usmjerenja razvoja Županije, a ujedno je usklađena sa planskim razdobljem na nivou Europske Unije što stvara pretpostavku i preduvjet za apliciranje za korištenje sredstava viših razina vlasti u Bosni i Hercegovini, a i Europskoj uniji, za financiranje razvojnih prioriteta Grada. Ona ujedno predstavlja temelj za izradu detaljnijih planova i programa Grada Orašja u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju.

Nakon usvajanja predviđenih Zakonskih i podzakonskih akata u FBiH propisani su obavezni elementi strateškog planiranja i strateških dokumenata a time i prepoznati osnovni elementi strateškog planiranja vezani za provedbu, monitoring, izvještavanje i evaluaciju.

Za kvalitetnu izradu izvještajnih dokumenata potrebna je kontinuirana izgradnja kapaciteta nositelja provedbe i svih sudionika koji sudjeluju u razvojnim procesima Grada Orašja kako bi na najbolji način odgovorili izazovima razvojnih procesa te postigli održive rezultate i stvarno vlasništvo nad procesima. Također, jako je bitno da osobe koje su u jedinici lokalne samouprave zadužene za ove procese, shvaćaju ulogu i vezu planskih dokumenata za provedbu Strategije razvoja i planskih dokumenata o radu i izvještavanju o radu Grada Orašja. Važno je i jačanje analitičke funkcije i uspostavljanje baza podataka potrebnih za upravljanje razvojem te njihovo korištenje u svrhe planiranja, praćenja i izvještavanja.

2. Analiza razvojnih trendova kroz prikaz indikatora iz Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027.godina

Integrirana strategija lokalnog razvoja:

**Grad Orašje,
razvojno perspektivna zajednica, održivog i konkurentnog gospodarstva,
socijalno odgovornog društvenog sustava i ekološke infrastrukture,
te sigurnog života za sve građane.**

Vizija Grada Orašja je fokusirana na tri glavna elementa razvoja, i to: održivo i konkurentno gospodarstvo, životni standard građana i kvalitetu življenja na prostoru grada, te ekološki aspekt tj. razvoj ekološke infrastrukture i poboljšanje svijesti građana o očuvanju okoliša. Iako je postavljena Vizija sveobuhvatna, ona s jedne strane daje značaj gospodarskom razvoju, ali daje istovjetan značaj razvoju društvenog sektora, sadržajima koji utječu na kvalitetu življenja i ravnopravnosti građana pri distribuciji koristi koju će osjetiti pri razvoju lokalne zajednice i očuvanju okoliša.

Strateški ciljevi Grada Orašja su usklađeni sa Strategijom razvoja FBiH, Strategijom razvoja Županije Posavske i Okvirom za ciljeve održivog razvoja u BiH, kojim se utvrđuju zajednički podciljevi i indikatori za sve nivoe vlasti u BiH (zajednički minimum) te usmjeravaju budući procesi strateškog planiranja.

Strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva

Prvi strateški cilj zasnovan je na nekoliko ključnih pretpostavki:

- unaprijediti poslovni ambijent i poduzetničku infrastrukturu na području grada, uz promidžbu razvojnih mogućnosti za privlačenje domaćih i stranih investicija oslanjajući se na resurse i povoljan geoprometni položaj;
- ulaganjima u razvoj poljoprivrede osigurati povećanje kapaciteta poljoprivrednika, osigurati zadovoljenje potreba postojećih i budućih generacija osiguravajući istovremeno rast konkurentnosti i profitabilnost registriranih fizičkih i pravnih osoba u području poljoprivrede;
- doprinijeti razvoju dinamičnog tržišta rada koje će iznjedrili potrebne kadrove za konkurentno gospodarstvo zasnovano na novim tehnologijama i koje stvara veći obujam novostvorene vrijednosti;
- malim i srednjim poduzećima i obrtnicima povećati potporu za jačanje konkurentnosti uz pomoć inovacija, standardizacije, specijalizacije i digitalizacije poslovanja, uz povećanje finalizacije i izvoznih potencijala;
- osigurati kvalitetne programe poticaja osnivanja novih poduzeća, obrta i samostalnih djelatnosti sa posebnim fokusom na visokoprofitne neproizvodne usluge, koje će stvoriti održiva radna mjesta za mlađe generacije poduzetnika;
- unaprijediti efikasnost pružanja javnih usluga koje će biti u funkciji privlačenja investicija i unapređenja poslovnog okruženja uz doprinos cjelokupnom razvoju grada.

Strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj

Drugi strateški cilj zasnovan je na nekoliko ključnih pretpostavki:

- unaprijediti društvenu infrastrukturu (sadržaj i infrastrukturu u oblasti obrazovanja, sporta i kulture, te slobodnog vremena) koja je u funkciji unapređenja kvalitete života građana i zadržavanja stanovništva na području grada;
- ojačati kapacitete za unapređenje sigurnosti građana kao jednog od osnovnih postulata društvenog razvoja grada;
- raditi na promicanju i očuvanju zdravlja stanovništva uz podizanje svijesti o prevenciji bolesti;
- osigurati veću suradnju i povezanost svih relevantnih aktera u društvenoj zajednici (javni, nevladin i privatni sektor) u funkciji sinergijskog efekta u doprinosu cjelokupnom razvoju grada;
- ulaganjima u razvoj kapaciteta nevladinog sektora osigurati doprinos njegovoj samoodrživosti u svim aspektima kako bi isti postao snažan partner lokalnoj zajednici u ostvarenju strateških napora i usmjerenja.

Strateški cilj 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem

Treći strateški cilj zasnovan je na nekoliko ključnih pretpostavki:

- usmjeriti pozornost na potrebu očuvanja okoliša te zaštite i racionalnog korištenja njegovih sastavnica, kao bitnog preduvjeta ukupne dobrobiti i kvalitete života zajednice;
- unaprijediti javnu komunalnu infrastrukturu zasnovanu na principima dobrog i adekvatnog upravljanja;
- ojačati kapacitete i preduvjete za zaštitu od prirodnih nepogoda posebno poplava;
- povećati stupanj pokrivenosti stanovništva kvalitetnom vodoopskrbom i sustavom odvodnje otpadnih voda u funkciji unapređenja kvalitete života građana ali i uvjeta za adekvatno obavljanje gospodarskih aktivnosti;
- uspostaviti adekvatan sustav praćenja kvalitete zraka koji je u funkciji monitoringa ali i provođenja korektivnih akcija za očuvanje kvalitete zraka;
- unaprijediti energetska efikasnost u javnim objektima i intenzivirati korištenje energije iz obnovljivih izvora.

Također su utvrđeni Prioriteti koji predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći utjecaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. Definirani prioriteti sinergijski trebaju doprinijeti ispunjenju strateških ciljeva.

Prioriteti obuhvaćaju ključne oblasti, koje imaju najveći međusektorski utjecaj na razvoj, a samim tim i pokazatelje utjecaja.

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET
SC 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	1.1. Razvoj gospodarstva uz privlačenje investicija i povoljan poslovni ambijent
	1.2. Razvoj kapaciteta, kvalitete, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje
	1.3. Efikasna javna administracija

	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
SC 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	Nivo razvijenosti – indeks/rang	FZZPR	0,79 / 45.	1 / 20
	Broj poslovnih subjekata (stanje 31.12.)	FZZPR	1253	1500
	Prosječan broj zaposlenih	FZS	3605	3800
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	FZZPR	20,33 %	30 %

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET
SC 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	2.1 Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja
	2.2. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite
	2.3. Zaštita građana i jačanje civilnog sektora

SC 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	Stupanj migracija stanovništva, %	FZS	-10	5
	Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	FZS	0,00026	0,01
	Broj djece obuhvaćene predškolskim odgojem i obrazovanjem	FZS	66	100
	Prosječna neto plaća	FZS	960	1.000
	Broj aktivnih nevladinih organizacija	Grad Orašje	18	25

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET
SC 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem	3.1. Unapređenje javne infrastrukture
	3.2. Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama

SC 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	Domaćinstva priključena na vodoopskrbni sistem (%)	JVP	56,4	90
	Domaćinstava priključena na kanalizacijsku mrežu (%)	JVP	23	80
	Pokrivenost uslugama odvoza komunalnog otpada (%)	JVP	80	100
	Broj obnovljenih i utopljenih objekata/ustanova (broj)	JVP	2	10

Utjecaj ostvarenja strateških ciljeva na razvoj grada Orašja se prati putem relevantnih indikatora. Ovi indikatori imaju polaznu osnovu u 2019. godini kao referentnoj u procesu izrade Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021-2027.godina. Na temelju polazne osnove se prati razvoj i napredak u godinama implementacije Strategije.

3. Procjena napretka

U narednim tabelama su prikazani osnovni indikatori razvoja u 2023. godini u Gradu Orašju, Županiji Posavskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine na temelju podataka iz publikacije Federalnog zavoda za programiranje razvoja „Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2023“.

Grad Orašje sa 13 naseljenih mjesta i površini od 121,8 km², prema procijenjenoj vrijednosti u 2023. godini broji 18.267 stanovnika i sa gustoćom naseljenosti od 150.

Poređenja radi, prosječna gustoća naseljenosti općina i gradova u Županiji Posavskoj je 122,1 stanovnika/km² odnosno Federacije BiH 82,3.

Prirodni priraštaj

Naziv	Stanovništvo	Živorodeni	Umrli	Umrli dojenčad	Zaključeni brakovi	Razvedeni brakovi
Domaljevac - Šamac	4.325	8	33	0	4	3
Odžak	17.037	41	198	0	48	6
Orašje	18.267	69	201	0	47	9
Županija Posavska	39.629	118	432	0	99	18

Stupanj zaposlenosti u FBiH 2023.

Naziv	Stanovništvo	Broj zaposlenih	Radno sposobno stanovništvo	Radna snaga	Stope	
					Zaposlenosti u %	Aktivnosti u %
Domaljevac - Šamac	4.325	478	3.205	750	14,9	23,4
Odžak	17.037	2.575	12.295	4.080	20,9	33,2
Orašje	18.267	3.480	13.328	5.509	26,1	41,3
Županija Posavska	39.629	6.533	28.828	10.339	22,7	35,9

Stupanj nezaposlenosti u FBiH 2023.

Naziv	Nezaposleni 2023	Broj zaposlenih	Radna snaga	Stopa nezaposlenosti u %
Domaljevac - Šamac	272	478	750	36,3
Odžak	1.505	5.575	4.080	36,9
Orašje	2.029	3.480	5.509	36,8
Županija Posavska	3.806	6.533	10.339	36,8

Prosječna neto plaća u 2022.

Naziv	Prosječna neto plaća 2023	FBIH = 100
Domaljevac - Šamac	789	63
Odžak	1.112	88
Orašje	1.238	98
Županija Posavska	1.153	91

Broj umirovljenika, iznos i vrste mirovina u 2023.

Naziv	Vrste mirovina						Ukupno	
	Starosne		Invalidske		Obiteljske		Penzioneri	Iznos penzija
	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos		
Domaljevac - Šamac	228	155.796	33	17.601	96	46.620	357	220.017
Odžak	883	527.644	189	98.275	499	250.786	1.568	876.706
Orašje	1.456	998.802	269	138.919	584	307.230	2.309	1.444.951
Županija Posavska	2.567	1.682.242	488	254.795	1.179	604.636	4.234	2.541.674

Prosječne mirovine u FBiH u 2023.

Naziv	Broj zaposlenih na 1 umirovljenika	Ukupna prosječna mirovina u KM	Prosječna starosna mirovina u KM	Prosječna invalidska mirovina u KM	Prosječna obiteljska mirovina u KM
Domaljevac - Šamac	1,3	616,29	683,31	533,38	485,63
Odžak	1,6	559,12	597,56	528,36	502,58
Orašje	1,5	625,79	685,99	516,43	526,08
Županija Posavska	1,5	600,30	655,33	522,12	512,84

Vanjskotrgovinska razmjena u 2023.

Naziv	Izvoz KM	Učešće u izvozu %	Uvoz KM	Učešće u uvozu %	Pokrivenost uvoza izvozom %	Saldo robne razmjene KM
Domaljevac - Šamac	1.127.814	0,01	51.036.576	0,26	2,21	-49.908.762
Odžak	142.838.672	1,28	109.508.501	0,55	130,44	33.330.170
Orašje	33.375.478	0,30	336.067.688	1,70	9,93	-302.692.210
Županija Posavska	177.341.964	1,59	496.612.765	2,52	35,71	-319.270.802

Prihodi od poreza na dohodak

Naziv	Stanovništvo	Prihodi KM	Prihodi po stanovniku KM	Prihodi po stanovniku FBiH = 100
Domaljevac - Šamac	4.325	459.194	106	32
Odžak	17.037	2.783.791	163	49
Orašje	18.267	3.693.189	202	60
Županija Posavska	39.629	6.936.189	175	52

Poljoprivredna površina po kategorijama korištenja

Naziv	Ukupno	Obradiva površina					Pašnjaci	Ribnjaci	Trstici i bare
		Svega	Oranice i bašte	Voćnjaci	Vinogradi	Livade			
Domaljevac - Šamac	2.961	2.840	2.450	155	0	235	75	6	40
Odžak	12.217	11.801	10.464	330	7	1.000	300	4	112
Orašje	10.467	10.294	9.381	205	0	708	173	0	0
Županija Posavska	25.644	24.934	22.294	690	7	1.943	248	10	152

Osnovno obrazovanje

Naziv	Broj škola	Broj odjeljenja	Broj učenika	Broj nastavnika	Stanovništvo	Broj učenika na 1000 stanovnika
Domaljevac - Šamac	1	9	121	20	4.325	28
Odžak	9	47	601	76	17.037	35
Orašje	10	66	761	128	18.267	42
Županija Posavska	20	122	1.483	224	39.629	37

Srednje obrazovanje

Naziv	Broj škola	Broj odjeljenja	Broj učenika	Broj nastavnika	Stanovništvo	Broj učenika na 1000 stanovnika
Domaljevac - Šamac	0	0	0	0	4.325	0
Odžak	1	13	272	34	17.037	16
Orašje	2	27	487	63	18.267	27
Županija Posavska	3	40	759	97	39.629	19

Struktura poslovnih subjekata

Naziv	Stanovništvo	Broj poslovnih subjekata				Broj poslovnih subjekata na 1000 stanovnika
		Ukupno	Pravna lica	Podružnice u sastavu pravnih lica	Fizička lica obrtnici	
Domaljevac - Šamac	4.325	239	126	77	36	55,3
Odžak	17.037	913	405	307	201	53,6
Orašje	18.267	1.246	518	417	311	68,2
Županija Posavska	39.629	2.398	1.049	801	548	60,5

Na temelju ovih podataka objavljenih od strane Federalnog zavoda za programiranje razvoja, podataka objavljenih od strane Federalnog zavoda za statistiku, podataka koje smo dobili od strane J.P. „Vodovod i odvodnja“ Orašje i J.P. „Komunalac“ Orašje, te vlastitih podataka, možemo procijeniti napredak Grada Orašja u 2023. godini u odnosu na 2019. godinu po indikatorima iz Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027. godina.

Po indikatorima koji se odnose na Strateški cilj 1: Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva primjetan je blagi pad broja poslovnih subjekata. Pokrivenost uvoza izvozom je približnih vrijednost kao i prošle godine, ali je primjetan pad u odnosu na baznu godinu. Broj zaposlenih se također smanjio u odnosu na polaznu vrijednost iz 2019. godine. Djelomično su ove vrijednosti posljedica pandemije COVID-19 koja je negativno utjecala na javni, a posebno na privatni sektor, a vidimo kako se gospodarstvo nije oporavilo i vratilo na razinu iz 2019. godine, tako da je došlo pada indeksa razvijenosti Grada Orašja po kojem je Grad Orašje sa 45. mjesta iz 2019. godine pao na 52. mjesto sa indeksom razvijenosti 0,74, te se nakon dugo vremena nalazi u grupi IV razvijenih općina i gradova na području Federacije BiH.

SC 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	2023.	Ciljna vrijednost (2027.)
	Nivo razvijenosti – indeks/rang	FZZPR	0,79 / 45	0,74 / 52	1 / 20
	Broj poslovnih subjekata (stanje 31.12.)	FZZPR	1253	1246	1500
	Prosječan broj zaposlenih	FZS	3605	3480	3800
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	FZZPR	20,33 %	9,93 %	30 %

Po indikatorima koji se odnose na Strateški cilj 2: Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj Grad Orašje i dalje bilježi negativnu stopu migracija stanovništva i negativnu stopu prirodnog priraštaja stanovništva. Vidljiv je pozitivan trend porasta broja djece obuhvaćene predškolskim odgojem i obrazovanjem, te je sa 110 djece skoro udvostručen broj u odnosu na 2019. godinu. Prosječna neto plaća je porasla na 1.238,00 KM, koja je velikim dijelom uzrokovana inflacijom i koja je manja u odnosu na prosječnu plaću u Federaciji BiH u poređenju sa baznom godinom. Broj aktivnih nevladinih organizacija je ostao nepromijenjen.

SC 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	2022.	Ciljna vrijednost (2027.)
	Stupanj migracija stanovništva, %	FZS	-10	-0,0003	5
	Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	FZS	0,00026	- 7	0,01
	Broj djece obuhvaćene predškolskim odgojem i obrazovanjem	FZS	66	110	100
	Prosječna neto plaća	FZS	960	1238 (98%)	100
	Broj aktivnih nevladinih organizacija	Grad Orašje	18	18	25

Po indikatorima koji se odnose na Strateški cilj 3: Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem vidimo kontinuirani porast domaćinstava priključenih na vodovodnu i kanalizacijsku mrežu, te porast pokrivenosti uslugama odvoza komunalnog otpada. Broj obnovljenih i utopljenih objekata/ustanova je u porastu, ali nije zadovoljavajući, te će Grad morati uložiti dodatne napore kako bi se ova brojka povećala i kako bi se ostvarile uštede energije te očuvao okoliš.

SC 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem	Indikator (utjecaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	2023.	Ciljna vrijednost (2027.)
	Domaćinstva priključena na vodoopskrbni sistem (%)	JVP	56,4	85,13	90
	Domaćinstava priključena na kanalizacijsku mrežu (%)	JVP	23	40,43	80
	Pokrivenost uslugama odvoza komunalnog otpada (%)	JVP	80	93	100
Broj obnovljenih i utopljenih objekata/ustanova (broj)	JVP	2	3	10	

4. Pregled implementacije Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027.g. u 2023. godini

Godišnjim planom rada Grada Orašja za 2023. godinu i Godišnjim izvještajem o radu Grada Orašja za 2023. godinu možemo utvrditi da je realizirano 7 Glavnih programa iz Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027. godina, po jedan za svaku Službu. U financijska sredstva koja se nalaze u tablicama je uključena i administrativna i financijska podrška radu Službi Grada Orašja.

Naziv glavnog programa	Izvori i iznosi planiranih i realiziranih financijskih sredstava u KM			
	Izvori	Planirani iznosi	Izvršeni iznosi	Postotak izvršenja
Efikasna javna administracija (Ured Gradonačelnika)	Proračunska sredstva	888.570,00	849.298,00	96 %
	Ostale donacije	0	0	0
	Ukupno	888.570,00	849.298,00	96 %
Održivi razvoj uz efikasnu javnu administraciju (Služba za upravljanje razvojem)	Proračunska sredstva	157.380,00	139.204,00	96 %
	Ostale donacije	0	0	0
	Ukupno	157.380,00	139.204,00	96 %
Unapređenje transparentnosti i efikasnosti upravljanja javnim financijama (Služba za financije)	Proračunska sredstva	508.470,00	664.955,00	131 %
	Ostale donacije	0	0	0
	Ukupno	508.470,00	664.955,00	131 %
Unapređenje javne infrastrukture uz efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama (Služba za infrastrukturu i investicije)	Proračunska sredstva	1.074.330,75	2.424.169,16	226 %
	Ostale donacije	3.675.000,00	933.539,84	25 %
	Ukupno	4.749.330,75	3.357.709,00	71 %
Razvoj gospodarstva uz privlačenja investicija i povoljan poslovni ambijent, kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje uz zaštitu građana i unapređenje javne infrastrukture i civilnog sektora (Služba za gospodarstvo, komunalne djelatnosti i civilnu zaštitu)	Proračunska sredstva	1.322.862,74	1.106.366,01	84 %
	Ostale donacije	6.000,00	0,00	0
	Ukupno	1.328.862,74	1.106.366,01	84 %
Efikasna javna administracija zasnovana na kvalitetnoj planskoj osnovi (Služba prostornog uređenja i imovinsko-pravnih poslova)	Proračunska sredstva	352.514,15	293.072,00	83 %
	Ostale donacije	1.000,00	0,00	0
	Ukupno	353.514,15	293.072,00	83 %
Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja, socijalne i zdravstvene zaštite uz zaštitu građana i jačanje civilnog sektora (Služba opće uprave, branitelja i društvenih djelatnosti)	Proračunska sredstva	2.035.812,15	2.332.114,05	114 %
	Ostale donacije	60.000,00	0,00	0
	Ukupno	2.095.812,15	2.332.114,05	111 %
Unapređenje javne infrastrukture uz efikasan i transparentan proces javnih nabavki te digitalizacije javnih usluga (Služba za informatizaciju)	Proračunska sredstva	393.825,47	400.097,00	102 %
	Ostale donacije	0,00	0,00	0
	Ukupno	393.825,47	400.097,00	102 %

U sljedećoj tablici je pregled ciljanih i realiziranih vrijednosti indikatora po mjerama realiziranim ili djelomično realiziranim u 2023. godini a koje proizilaze iz Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027. godina.

Broj mjere iz Strategije	Naziv programa (mjere)	Indikatori	2023. godina	
			Ciljna vrijednost	Realizirana vrijednost
1.1.1.	Unapređenje i razvoj poduzetničke infrastrukture uz jačanje konkurentnosti gospodarstvenika	Broj poduzetničkih potpornih institucija na području grada Orašja	1	0
		Popunjenost poslovne zone „DUSINE“ Orašje	85%	95%
		Broj korisnika potpora za uvođenje novih tehnologija, standardizaciju i unapređenu inovativnosti u poslovanju	-	-
1.1.2.	Privlačenje domaćih i stranih investitora uz uključivanje dijaspore	Broj gospodarskih manifestacija na kojima je Grad Orašje organizator ili sudionik	1	0
		Broj lokalnih MSP-a i obrtnika koji su sudjelovali na međunarodnim gospodarskim manifestacijama	30	10
		Broj ostvarenih suradnji između lokalnih MSP-a i obrta i predstavnika dijaspore	-	-
1.2.1.	Izgradnja sustava za navodnjavanje i odvodnju	Broj okrupnjenih poljoprivrednih gospodarstava (u razdoblju 2021.- 2027.	25	25
		Praćenje izrade projektne dokumentacije za izgradnju sustava za navodnjavanje	1	1
1.2.2.	Podrška konkurentnosti, umrežavanju poljoprivrednih proizvođača i promociji poljoprivredne proizvodnje	Broj udruga poljoprivrednih proizvođača na području grada Orašja	2	2
		Broj korisnika savjetodavnih usluga i/ili sudionika obuka za jačanje kapaciteta poljoprivrednika	0	16
		Broj nastupa poljoprivrednika sa područja grada Orašja na poljoprivrednim sajmovima	10	0
1.3.2.	Jačanje kapaciteta zaposlenika u lokalnoj samoupravi	Broj obuka na kojima su sudjelovali zaposlenici organa uprave	20	20
		Broj obučanih zaposlenika o procesu upravljanja razvojem i/ili upravljanja projektnim ciklusom	8	4
		Broj zaposlenika koji su prošli kroz stručno osposobljavanje vezano za inspeksijski rad	1	1
1.3.3.	Unapređenje prostorno - planske osnove za rad lokalne samouprave	Broj usvojenih i aktualiziranih planskih dokumenata Grada	1	1
		Broj postavljenih ploča za obilježavanje ulica i kućnih brojeva	22/2049	22/2049
		Obuhvat područja grada jedinstvenom evidencijom nekretnina	50% područja grada Orašja	50% područja grada Orašja
1.3.4.	Rekonstrukcija stambenih i poslovnih prostora u vlasništvu Grada	m ² rekonstruiranog stambenog prostora u vlasništvu Grada	-	-
		m ² rekonstruiranog poslovnog prostora u vlasništvu Grada	0	45
2.1.1.	Infrastrukturno i materijalno – tehničko unapređenje obrazovnog okruženja	Površina rekonstruiranog dijela objekta predškolske ustanove	0	592
		Iznos sredstava uloženi u materijalno-tehničko i infrastrukturno opremanje osnovnih i srednjih škola od strane Grada Orašja	5.000	0
		Broj uključene djece s teškoćama u razvoju u formalno obrazovanje (osnovne i srednje škole)	25	25
2.1.2.	Infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena	Funkcionalna multimedijalna kinodvorana	Da	Da
		Vrijednost realiziranih sredstava podrške tradicionalnim kulturnim manifestacijama	25.000	30.000
		Broj moderniziranih prijemnika Radio postaje	-	-
		Broj realiziranih aktivnosti na promociji sporta	17	17
		Broj parking mjesta ispred Muzeja Vrata Bosne i Franjevačkog samostana	163	163

2.2.1.	Potpora jačanju socijalno - društvenih programa i općinskih mjera pronatalitetne javne politike	Broj podržanih porodilja	20	65
		Broj korisnika jednokratnih novčanih pomoći za kupnju ogrjeva	0	600
		Broj korisnika pomoći iz obitelji s troje i više djece	136	94
2.2.2.	Jačanje ljudskih i materijalno - tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te Županijske bolnice	Broj nabavljenih suvremenih medicinskih aparata u ustanovama zdravstvene zaštite na području grada Orašja	0	2
		Broj zdravstvenih radnika koji su prošli kroz dodatne obuke za stručno osposobljavanje	5	5
		Broj korisnika savjetovališta za otklanjanje posljedica štetnog utjecaja alkohola, cigareta i opojnih droga	-	-
2.3.1.	Unapređenje sigurnosti građana od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama i minama	Funkcionalna profesionalna vatrogasna postrojba	Ne	Da
		Broj članova PVP-a	8	8
		Broj čamaca za spašavanje	-	-
		Broj educiranih i osposobljenih pripadnika struktura CZ, Vatrogasne postrojbe i Tima za spašavanje	8	8
		Površina zemljišta grada Orašja pod minama	514,5 ha	464,5 ha
2.3.2.	Jačanje kapaciteta civilnog sektora	Broj aktivnih članova nevladinih udruga na području grada Orašja	2.230	2.230
		Broj inicijativa građana upućenih gradskom organu uprave (kroz javne konzultacije i sl.)	2	1
3.1.1.	Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i regionalnih cesta i ulica	Broj domaćinstava sa pristupom rekonstruiranoj cestovnoj infrastrukturi	40	40
		Površina rekonstruiranog asfaltnog nogostupa	400 m ²	1576 m ²
3.1.2.	Proširenje i rekonstrukcija vodovodne mreže	Broj novih priključaka na vodovodnu mrežu	0	200
		Broj naselja sa novoizgrađenim vodoopskrbnim sustavom	0	2
3.1.4.	Uređenje groblja na području grada Orašja	Broj mjesnih groblja na području grada Orašja u upotrebi	11	11
		Broj istražnih ispitivanja na grobljima	-	-
3.1.5.	Izgradnja objekta za pružanje pogrebnih usluga na mjesnom groblju u Orašju	Broj objekata za kvalitetno pružanje obreda ukopa	1	1
		Broj stanovnika obuhvaćenih javnom uslugom korištenja mrtvačnice	3.700	3.700

5. Pregled planiranih i ostvarenih financijskih sredstava na nivou strateških ciljeva i prioriteta u 2022. godini

U sljedećoj tablici je napravljen pregled planiranih i ostvarenih financijskih sredstava u 2023. godini na temelju strateških ciljeva, prioriteta i mjera proizašlih iz Integrirane strategije lokalnog razvoja Općine Orašje 2021.-2027. godina.

Plan po Strategiji

Izvršenje

Strateški cilj / Prioritet/ Mjera	Naziv	Iznos	vlastita	vanjska	Iznos	Vlastita	Vanjska
1.	Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva						
1.1.	Razvoj gospodarstva uz privlačenje investicija i povoljan poslovni ambijent						
1.1.1.	Unapređenje i razvoj poduzetničke infrastrukture uz jačanje konkurentnosti gospodarstvenika	288.140,00	88.140,00	200.000,00	8.129,00	8.129,00	0,00
1.1.2.	Razvoj gospodarstva uz privlačenje investicija i povoljan poslovni ambijent	5.000,00	2.000,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3.	Razvoj turističke ponude i turističkih kapaciteta u funkciji razvoja gospodarstva	5.000,00	2.000,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00
1.2.	Razvoj kapaciteta, kvaliteta, promocije i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje						
1.2.2.	Podrška konkurentnosti, umrežavanju poljoprivrednih proizvođača i promociji poljoprivredne proizvodnje	3.000,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Efikasna javna administracija						
1.3.1.	Digitalizacija i unapređenje javnih usluga	40.000,00	40.000,00	0,00	29.949,00	29.949,00	0,00
1.3.2.	Jačanje kapaciteta zaposlenika u lokalnoj samoupravi	9.000,00	9.000,00	0,00	5.738,00	5.738,00	0,00
1.3.3.	Unapređenje prostorno-planske osnove za rad lokalne samouprave	14.000,00	13.000,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00
1.3.4.	Rekonstrukcija poslovnih i stambenih prostora u vlasništvu Grada	179.000,00	179.000,00	0,00	63.319,00	63.319,00	0,00
UKUPNO 1.		543.140,00	336.140,00	207.000,00	107.135,00	107.135,00	0,00
2	Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj						
2.1.	Unapređenje društvene infrastrukture i sadržaja						
2.1.1.	Infrastrukturno i materijalno-tehničko unapređenje obrazovnog okruženja	10.000,00	5.000,00	5.000,00	115.000,00	115.000,00	0,00
2.1.2.	Infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena	235.000,00	235.000,00	0,00	350.396,00	350.396,00	0,00

SP1	Izgradnja Sportsko rekreativne luke u Orašju	1.000.000,00	250.000,00	750.000,00	26.278,00	26.278,00	0,00
SP2	Izgradnja gospodarsko – sportsko-kulturnog centra Orašje	1.500.000,00	100.000,00	1.400.000,00	29.520,00	29.520,00	0,00
SP3	Rekonstrukcija objekta kino dvorane u Orašju	300.000,00	50.000,00	250.000,00	400.000,00	358.124,53	41.875,47
2.2.	Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite						
2.2.1.	Potpoma jačanju socijalno-društvenih programa i infrastrukture i općinskih mjera pronatalitetne javne politike	150.000,00	95.000,00	55.000,00	441.799,00	441.799,00	0,00
SP5	Izgradnja Doma zdravlja Orašje	500.000,00	70.000,00	430.000,00	0,00	0,00	0,00
2.3.	Zaštita građana i jačanje civilnog sektora						
2.3.1.	Unapređenje sigurnosti građana od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama i minama	15.000,00	15.000,00	0,00	37.610,00	37.610,00	0,00
2.3.2.	Jačanje kapaciteta civilnog sektora	60.000,00	60.000,00	0,00	60.000,00	60.000,00	0,00
UKUPNO 2.		3.770.000,00	880.000,00	2.890.000,00	1.460.603,00	1.418.727,53	41.875,47
3.	Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem						
3.1.	Unapređenje javne infrastrukture						
3.1.1.	Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i regionalnih cesta i ulica	550.000,00	200.000,00	350.000,00	1.079.209,00	544.209,00	535.000,00
3.1.2.	Proširenje i rekonstrukcija vodovodne mreže	519.933,98	337.633,98	182.300,00	289.223,00	67.600,00	221.623,00
3.1.4.	Uređenje groblja na području općine Orašje	20.000,00	20.000,00	0,00	32.329,00	32.329,00	0,00
3.1.5.	Izgradnja objekta za pružanje pogrebnih usluga na mjesnom groblju u Orašju	75.000,00	60.000,00	15.000,00	69.498,00	54.980,92	14.517,08
3.2.	Efikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama						
3.2.2.	Izgradnja kolektora i proširenje kanalizacijskog sustava	80.000,00	0,00	80.000,00	80.000,00	0,00	80.000,00
SP6	Izgradnja Gradske deponije Orašje	100.000,00	20.000,00	80.000,00	136.962,00	54.562,16	82.399,84
UKUPNO 3.		1.344.933,98	637.633,98	707.300,00	1.687.221,00	753.681,08	933.539,92
UKUPNO SC1 + SC2 + SC3		5.658.073,98	1.853.773,98	3.804.300,00	3.254.959,00	2.279.543,61	975.415,39

Planirana financijska sredstva su iz Proračuna Grada Orašja za 2023. godinu, Trogodišnjeg i Godišnjeg plana rada. Ukupno je planirano 5.658.073,98 KM, od čega je 1.853.773,98 KM (32,76%) vlastitih sredstava, te 3.804.300,00 KM (67,24%) sredstava iz vanjskih izvora. Ukupno je realizirano 18 mjera iz Strategije, te su realizirane aktivnosti na 5 strateških projekata. Za strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva planirano je 543.140,00 KM, što je 9,60 % od ukupnih planiranih sredstava. Za strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj planirano je 3.770.000,00 KM, što je 66,63 % od ukupnih planiranih sredstava. Za strateški cilj 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem planirano je 1.344.933,98 KM što je 23,77 % od ukupno planiranog.

Ukupno izvršenje financijskih sredstava na nivou strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz Strategije za 2023. godinu je 3.254.959,00 KM, što je 57,53 % u odnosu na planirana financijska sredstva. Utrošeno je 2.279.543,61 KM (70%) vlastitih sredstava i 975.415,39 (30%) sredstava iz vanjskih

izvora. Za strateški cilj 1. Unaprijeđeno poslovno okruženje u funkciji konkurentnog gospodarstva realizirano je 107.135,00 KM, što je 3,29 % od ukupnih realiziranih sredstava, a 19,73% od planiranih sredstava za ovaj strateški cilj. Za strateški cilj 2. Ubrzan i inkluzivan društveni razvoj realizirano je 1.460.603,00 KM, što je 44,87 % od ukupnih realiziranih sredstava, a 38,74% od planiranih sredstava za ovaj strateški cilj. Za strateški cilj 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem realizirano je 1.687.221,00 KM tj. 51,84 % od ukupno realiziranog, a 125,45 % u odnosu na planirana sredstva za ovaj strateški cilj.

6. Zaključci i preporuke

2023. godina je godina u kojoj se aktivno radilo na implementaciji strateških dokumenata, trogodišnjeg i godišnjeg plana rada, a samim tim i strateških ciljeva iz Strategije razvoja općine Orašje za 2021.-2027. godina. Indikatori utjecaja pokazuju negativan trend za Grad Orašje, što je utjecalo i na indeks razvijenosti grada, te pad u IV kategoriju razvijenosti za gradove i općine na području Federacije Bosne i Hercegovine. Napredak je zabilježen u strateškom cilju 3. Izbalansiran infrastrukturni s održivim razvojem, gdje su ključni indikatori pokazali pozitivan trend, a i financijska sredstva implementirana kroz projekte u 2023. godini vezane za ovaj strateški cilj.

U narednom planskom periodu posebnu pažnju treba posvetiti:

- dosljednu primjenu uredbi koje je usvojila Vlada Federacije BiH 2019. godine, a na temelju Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH („Službene novine F BiH“ broj:32/17):
  - Uredbu o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH („Službene novine F BiH“ broj:74/19);
  - Uredbu o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji BiH („Službene novine F BiH“ broj:74/19);
  - Uredbu o trogodišnjem i godišnjem planiranju, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj:74/19 i 2/21).
- Analizirati dosadašnji pristup za identifikiranje projekata za Strategiju razvoja, tj. pristup izradi akcijskih planova, kako bi se projekti što realnije planirali. Potrebno je akcijskim planom obuhvatiti realne projekte i izbjeći potrebu za odgađanjem projekata (npr. uslijed nedostatka financijskih sredstava ili drugih razloga).
- Dodatno graditi kapacitete za namicanje sredstava iz EU i drugih vanjskih fondova, kako bi se povećala financijska sredstva za projekte i time postigla veća učinkovitost.
- Kvalitetno i blagovremeno pripremiti projektne prijedloge i apliciranju na dostupne eksterne izvore financiranja. Kao uvjet za apliciranje projekta višim razinama vlasti je osiguranje neophodne projektne dokumentacije a što obvezuje i povećanje stavke u proračunu za pripremu projektne dokumentacije.
- Jačati kapacitete lokalne uprave i aktera iz užeg i šireg okruženja kako za pisanje projekta, tako i lobiranje i druge oblike privlačenja vanjskih izvora financiranja implementacije Strategije.
- Planirati projekte koji podrazumijevaju promociju Grada i stvaranje povoljnog poslovnog okruženja.
- Jačati međusobnu koordinaciju i uključenost privatnog i nevladinog sektora u svim fazama procesa strateškog planiranja, implementacije, praćenja i izvještavanja.

Orašje, 26.07.2024. godine
Broj: 01-24-1109/24

Gradonačelnik

mr.sc. Marijan Oršolić